

Beslutsunderlag

Styrelsen 241205

Telefon: [031 64 74 00](tel:031647400)

Diarienummer: 0202/24

Mejladress: malin.olsson@gryaab.se

Handläggare: Malin Olsson och Kristina
Augustsson

Gryaabs affärsplan samt mål och genomförandeplan för 2025

Förslag till beslut

I styrelsen för Gryaab AB:

1. Gryaabs affärsplan för 2025, enligt bilaga 1, fastställs.
2. Gryaabs mål och genomförandeplan för 2025, enligt bilaga 2, fastställs.

Sammanfattning

Bolagsstyrelser ska enligt Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll besluta om en affärsplan och en genomförandeplan för det kommande året. Genomförandeplanen ska beskriva hur bolaget avser att genomföra Göteborgs Stads budget för kommande verksamhetsår.

Gryaab genomför de mål och inriktningar i Göteborgs Stads budget, som inte redan bedöms uppfyllda genom nuvarande arbete, genom Gryaabs mål som är framtagna med utgångspunkt i Gryaabs inriktningsdokument som tas fram och fastställs av styrelsen i juni varje år. Gryaabs mål är uppdelade i två kategorier: utvecklingsmål och nyckeltal. Gryaabs mål kommer att följas upp tre gånger per år i samband med del- och årsuppföljningen.

Uppdragen i Göteborgs Stads budget kommer att återrapporteras senast i april 2025.

Genomförandeplanen ska beslutas före den sista november varje år och innan budget/affärsplan beslutas. Då Göteborgs Stads budget beslutades den 7 november 2024 och Gryaab endast har ett ordinarie styrelsemöte den 5 december har det inte varit möjligt. Både affärsplan, budget och mål/genomförandeplan kommer därför att beslutas på samma styrelsesammanträde den 5 december 2024. Bedömningen är att det får anses tillräckligt då det framgår av informationen till genomförandeplanerna att rekommendationen för de delregionala bolagen är att ta fram planer om man bedömer att det finns förutsättningar att göra det.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Gryaabs mål för 2025 innehåller flera utvecklingsmål som bedöms påverka den ekonomiska dimensionen positivt. Ett av dem är målet om att ”Skapa värden” där Gryaab bland annat ska skapa ekonomiska värden av avloppsvattnets resurser och innovativa användningsområden för det renade avloppsvattnet. Ett annat är ”Effektivare energi- och kemikalieanvändning” där bolaget aktivt ska se över energi- och kemikalieanvändningen för att skapa en ökad hållbarhet till exempel genom lägre förbrukning och bättre resurser.

Nödvändiga kostnader

Gryaab får enligt lagen om allmänna vattentjänster endast ta ut avgifter för kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva va-anläggningen.

Åtgärderna i Gryaabs verksamhetsplan och mål/genomförandeplan för 2025 bedöms nödvändiga för att öka kapaciteten på Ryaverket samt att säkerställa driftsäkerhet, effektivisera verksamheten, uppfylla kommande lagkrav samt mål och uppdrag från Göteborgs Stads och övriga delägare.

Kostnaderna för att genomföra affärsplan och mål/genomförandeplan bedöms därmed som nödvändiga för att ordna och driva anläggningen enligt lagen om allmänna vattentjänster.

Bedömning ur ekologisk dimension

Utvecklingsmålen om ”Ökad robusthet” och ”Beredskap för krav på nya rening” är kopplade till Gryaabs grunduppdrag och att säkerställa att Gryaab har den driftsäkerhet och kapacitet som krävs för att utföra det och även uppfylla Gryaabs miljötillstånd och övriga reningskrav nu och i framtiden. Även utvecklingsmålen om

att ”Skapa värden”, ”Effektivare energi- och kemikalieanvändning” och ”Aktivare klimatarbete” bedöms ha positiv påverkan på den ekologiska dimensionen.

Gryaab har även flera nyckeltal som spelar roll för den ekologiska dimensionen.

Bedömning ur social dimension

Gryaabs grundupdrag och att säkerställa att Ryaverket klarar villkoren i miljötillståndet efter 2036 är en förutsättning för att delägarkommunerna ska kunna möta förväntad befolkningstillväxt i delägarkommunerna.

Gryaab har flera nyckeltal som spelar roll för den sociala dimensionen.

Samverkan

Ärendet har behandlats på lokalt samverkansgruppsmöte den 28 november 2024.

Bilagor

1. Gryaabs affärsplan för 2025
2. Gryaabs mål och genomförandeplan för 2025

Ärendet

Ärendet behandlar förslag till affärsplan samt mål och genomförandeplan för bolaget för 2025.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Styrelsen ska enligt Göteborgs Stads riktlinje för Styrning, uppföljning och kontroll senast den sista december varje år besluta om budget/affärsplan för det kommande året. Bolaget ska utarbeta förslag till budget/affärsplan med utgångspunkt från fullmäktiges budgetbeslut och reglementen/ägardirektiv/bolagsordning samt andra relevanta styrande dokument.

Enligt Göteborgs Stads riktlinje för Styrning, uppföljning och kontroll ska styrelsen även senast den sista november varje år fatta beslut om genomförandeplan för Göteborgs Stads kommunfullmäktiges budget. Framtagande och beslut om genomförandeplan ska ske innan budget/affärsplan beslutas.

Gryaabs affärsplan för 2025

Gryaab har tagit fram ett förslag till affärsplan för 2025.

Gryaabs affärsplan beskriver Gryaabs verksamhet, Gryaabs mål och genomförandeplan för 2025 samt finansieringen av verksamheten. Gryaabs affärsplan framgår av bilaga 1.

Mål och genomförandeplan för 2025

Gryaabs mål och genomförandeplan är framtagna utifrån Gryaabs inriktningsdokument som tas fram och fastställs av styrelsen i juni varje år. Styrelsens inriktningsdokument tas fram under styrelsens strategidagar som hålls under våren. Styrelsen arbetar då strategiskt med aktuella frågor för bolaget och sätter inriktningen för nästa verksamhetsår. Styrelsen får inför dessa dagar ta del av styrande dokument såsom ägardirektiv och Göteborgs Stads budget för innevarande år, uppdrag från andra ägarkommuner, bolagets samlade riskbild m.m.

Utifrån styrelsens inriktningsdokument tas förslag på mål och genomförandeplan för nästkommande år. När Göteborgs Stads budget för nästa verksamhetsår kollas förslaget på mål av mot budgetmålen så att de ligger i linje med dessa.

Gryaabs mål, som framgår av bilaga 2, är uppdelade i utvecklingsmål och nyckeltal.

Gryaabs utvecklingsmål utgör ett antal områden där Gryaab vill se framsteg eller förändring och därför styra extra resurser till. Gryaab har sex utvecklingsmål för 2024 inom följande områden.

1. Ökad robusthet
2. Säkerställa beredskap för nya krav på rening
3. Stärka bolagets inre och yttre säkerhet
4. Skapa värden
5. Effektivare energi- och kemikalieanvändning
6. Aktivare klimatarbete

Syftet med nyckeltalen är att kunna kvalitetssäkra och följa upp resultatet av vissa delar av verksamheten. Nyckeltalen utgör ett identifierat värde eller värdeintervall som bedöms vara en acceptabel kvalitetsnivå. Resultatet på dessa värden ska kunna läggas till grund för jämförelser över tid eller med bolag som bedriver liknande verksamheter.

Gryaabs mål kommer att följas upp tre gånger per år i samband med del- och årsuppföljningen.

Mål, inriktningar och uppdrag från Göteborgs Stads budget 2025

Av Gryaabs mål och genomförandeplan framgår hur bolaget avser att arbeta med mål, inriktningar och uppdrag från Göteborgs Stads budget för 2025. Gryaab omfattas endast av de mål, inriktningar och uppdrag som gäller för alla nämnder och styrelser.

Mål

Målen i Göteborgs stads budget 2025 är samma mål som målen i budgeten för 2024. Gryaab redovisade den 2 februari 2024 hur bolaget avser att arbeta med dessa mål (styrelsens beslut 98b §). Gryaab bedömde då att alla mål utom målet ”Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald” låg på en god

måluppfyllelse utan att vidta ytterligare åtgärder. Bedömningen har inte ändrats sedan dess. Vad avser målet om klimatomställning så kommer Gryaab arbeta med målet genom utvecklingsmål 6 Aktivare klimatarbete.

Inriktningar

Vad gäller inriktningarna Personal, Trygghet och Demokrati så görs samma bedömning, det vill säga att Gryaab uppfyller inriktningarna med nuvarande arbete.

Vad gäller inriktningen Miljö, klimat och energi så arbetar Gryaab med frågan genom utvecklingsmål 1, 2, 5 och 6.

Uppdrag

Gryaab omfattas av följande uppdrag i budgeten för 2025:

- Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att säkerställa en hållbar livscykelhantering av bärbar elektronik.
- Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att analysera sina inköp utifrån Göteborgs Stads spendrapport och ta fram förslag på hur inköpsarbetet kan förbättras avseende kostnadsmedvetenhet, långsiktighet och hållbarhet. Inköps- och upphandlingsnämnden ska stötta i detta arbete.

Arbete pågår och bolaget avser att återrapportera dessa uppdrag senast i april 2025.

Bedömning av ärendets principiella beskaffenhet

Ärendet avser årligen återkommande frågor som affärsplan samt mål och genomförandeplan. Affärsplanen och genomförandeplanen ska, enligt Göteborgs Stads riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll beslutas av styrelsen. Gryaab bedömer därför inte att ärendet är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Bedömningen har gjorts med utgångspunkt i vad som står angivet om frågor av principiell beskaffenhet i Gryaab:s ägardirektiv, Göteborgs Stadshus AB:s anvisningar för ärendeberedning och Göteborgs Stads riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll.

Bolagets bedömning

Bolaget har tagit fram förslag på affärsplan samt mål och genomförandeplan för 2025. Gryaab genomför de mål och inriktningar i Göteborgs Stads budget, som inte

redan bedöms uppfylla genom nuvarande arbete, genom Gryaabs mål som är framtagna med utgångspunkt i Gryaabs inriktningsdokument som tas fram och fastställs av styrelsen i juni varje år.

Genomförandeplanen ska beslutas senast den sista november varje år och före budget/affärsplan beslutas. Då Göteborgs Stads budget beslutades den 7 november 2024 och Gryaab endast hade ett ordinarie styrelsemöte den 5 december har det inte varit möjligt. Både affärsplan, budget och mål/genomförandeplan kommer därför att beslutas på samma styrelsesammanträde den 5 december 2024. Bedömningen är att det får anses tillräckligt då det framgår av informationen till genomförandeplanerna att rekommendationen för de delregionala bolagen är att ta fram planer om man bedömer att det finns förutsättningar att göra det.

2024-11-14

Malin Olsson

Vd

Gryaab AB, Box 8984, 402 74 Göteborg, [031-64 74 00](tel:031-647400), gryaab.se

Bilaga 1 Verksamhetsplan 2025

Verksamhetsbeskrivning

Gryaab är ett regionalt aktiebolag som ägs av kommunerna Ale, Göteborg, Härryda, Kungälv, Lerum, Mölndal, Partille och Bollebygd. Göteborgs stad är den största ägaren (71 procent). Gryaabs styrelse utses av Gryaabs delägarkommuner.

I Gryaabs ägardirektiv anges bland annat följande angående bolagets verksamhet (2 kap. 1, 2, 3 och 5 §§):

”Det kommunala ändamålet är att medverka i en långsiktigt hållbar samhällsutveckling genom att införa och driva system som kostnadseffektivt samlar in och behandlar avloppsvatten inom Ägarkommunerna.”

”Bolaget har till föremål för sin verksamhet att äga och driva anläggningar för avloppsrening och behandla avloppsvatten och annan därmed förenlig verksamhet. Syftet med verksamheten är att verkställa den rening som delägarna i egenskap av huvudmän enligt VA-lagstiftningen är skyldiga att vidtaga.”

”Bolaget ska begränsa förorening till recipient från tillfört avloppsvatten samt i möjligaste mån även tillvarata avloppsvattnets innehåll.”

”Bolagets utveckling ska ske med långsiktighet. Gryaab AB:s avloppsrening ska drivas kostnadseffektivt i syfte att erbjuda ägarna låga avgifter. Övriga produkter och tjänster ska erbjudas till marknadsmässiga priser och positivt bidra till en låg kostnadsnivå för brukarkollektivet. Investeringar och utvecklingsarbete ska kunna motiveras från såväl ekonomiska som ekologiska utgångspunkter som av förändrade beteendemönster.”

Gryaab ansvarar i dagsläget för avledning och behandling av avloppsvatten från sju av ägarkommunerna. I samband med att Bollebygd blev delägare, år 2019, förväntades de

ansluta sitt avloppsvatten till Gryaab år 2026. År 2023 tog Bollebygd ett inriktningsbeslut om att istället för att leda sitt avloppsvatten till Gryaab, bygga ett nytt reningsverk. Under 2024 har Bollebygd lämnat in en ansökan om förlängning av miljötillståndet för nuvarande reningsverk för att under den tiden hinna ersätta befintligt verk. Den totala anslutningen till Gryaab uppgår för närvarande till drygt 800 000 personer exklusive övrig anslutning i form av industrier och verksamheter.

Avledningen av kommunernas avloppsvatten sker via självfall i bergtunnlar som Gryaab äger och förvaltar. Rening av avloppsvattnet sker vid reningsanläggningen Ryaverket där också slam avskiljs och behandlas. Efter avvattning vidarebehandlas slammet via blandning eller kompostering för att framställa gödsel och anläggningsjord. Efter kemisk och biologisk rening leds det reade vattnet ut till Göta älv. I verksamheten ingår dessutom en slamlagringsyta vid Vikan samt en slambehandlingsanläggning vid Syrhåla (ej i aktivt bruk).

Efter rening vid Ryaverket kan Göteborg Energi pumpa en del av vattnet till sin värmepumpsanläggning. Här utvinns värmen i det reade avloppsvattnet. Sedan återförs vattnet till Gryaab innan det leds ut till Göta älv, via Gryaabs utloppstunnel. Under 2025 förväntades denna del öka då Batterifabriken i Torslanda är planerad att tas i drift. I och med Northvolts ekonomiska kris och Volvo ambition om att ta över samtliga aktier i Novo Energy är det sannolikt att idrifttagningen blir försenad. Det är därför inte med någon ökning av dessa intäkter i Gryaabs budget för nästkommande år.

Gryaab tar emot och behandlar organiskt rötbart avfall, slam samt avloppsvatten från slutna tankar. Utifrån dessa fraktioner producerar och levererar Gryaab stora mängder biogas till Göteborg Energi som uppgraderar gasen till fordonsgaskvalitet. Under hösten 2024 beslutade EU-kommissionen att godkänna den svenska skattebefrielsen för biogas. I och med beskedet om att skattebefrielsen återinförs, finns förhoppningen att efterfrågan på biogas ökar, vilket i sin tur kommer att trycka upp priset och därmed bolagets intäkter.

Verksamheten är tillståndspliktig enligt miljöbalken och ett antal miljökrav och villkor är fastställda för verksamheten. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för verksamheten. De viktigaste miljövillkoren gäller utsläpp av organiskt material (BOD) samt näringsämnen kväve och fosfor till havet.

Gryaab har villkor både i form av koncentrationer (halt i utgående avloppsvatten) per kalenderår och medelvärde för tertial två samt mängder i form av antal ton utsläpp per år på ett rullande treårsmedelvärde. Gryaab bedömer, utifrån flödesprognoser från ägarna, att verksamheten klarar att uppfylla villkoren fram till 2036 med befintlig anläggning genom att optimera och göra mindre investeringar.

Med start 2021 har arbetet med Nya Rya, som avser utredning av komplettering av befintliga anläggningsdelar, bedrivits som ett eget ansvarsområde. Syftet med Nya Rya är att öka kapaciteten på Ryaverket för att klara villkoren miljötillståndet efter 2036 samt att möta förväntad befolkningstillväxt i delägarkommunerna. Under 2024 har den första fasen inom projektet, förstudie, färdigställts. Gryaab har lämnat in en ansökan om nytt miljötillstånd, vilket inkluderade process och teknikval, samt gjort en kostnadsuppskattning och en plan för vidare arbete i nästa projektfas.

Mål/Genomförandeplan 2025

Gryaabs styrelse fastställer Gryaabs mål och genomförandeplan för 2025 i samband med budgeten. Gryaabs mål/genomförandeplan är framtagna med utgångspunkt i Gryaabs inriktningsdokument som tas fram och fastställs av styrelsen i juni varje år.

Gryaabs inriktningsdokument där styrelsen tar fram och uppdaterar de inriktningar som ska styra verksamheten utgår från följande:

- Ägardirektiv
- De mål, inriktningar och uppdrag som bolaget fått från delägarkommunerna, t.ex. Göteborgs Stads budget
- Andra styrande dokument från ägarna såsom till exempel miljöprogram, klimatprogram och kemikalieplan.
- Gryaabs samlade riskbild
- Gryaabs möjligheter
- Gryaabs identifierade väsentliga miljöaspekter och bindande krav
- Intressent- och väsentlighetsanalyser

Förslaget till mål och genomförande har även kontrollerats mot Göteborgs Stads budget för kommande verksamhetsår så att målen ligger i linje med dessa.

Gryaabs mål är uppdelade i två kategorier: utvecklingsmål och nyckeltal. Nedan beskrivs några av de uppdrag och åtgärder som redan nu är planerade för att uppnå målen. Gryaab kommer att hålla styrelsen löpande informerad om tillkommande uppdrag i samband med ordinarie måluppföljning som sker tre gånger per år i samband med del- och årsrapporteringen. Gryaabs mål framgår i sin helhet av dokumentet Gryaabs mål och genomförandeplan 2025.

Utvecklingsmål

Gryaabs utvecklingsmål utgör ett antal områden där Gryaab vill se framsteg eller förändring och därför styra extra resurser till.

Ökad rubusthet

Gryaab ska säkerställa att både anläggningar och tunnlar har den kapacitet och driftsäkerhet som krävs för att utföra uppdraget. Detta genom att bland annat initiera minst två kritiska åtgärder som har framkommit i utredning om framtida kapacitetsbegränsningar, behov av ökad redundans och kritiska underhållsåtgärder avseende tunnelsystemet.

Beredskap för nya krav på rening

Gryaab ska aktivt bevaka nya krav på rening, exempelvis läkemedelsrester, och säkerställa beredskap för kompletterande reningsprocesser.

Under 2024 fattade EU beslut om avloppsvattendirektivet vilket innebär krav på bland annat läkemedelsrening. Hur kraven ska utformas eller när i tid som reningen ska vara implementerad hos Gryaab är ännu oklart.

Under 2025 ska Gryaab genom möjliga kanaler aktivt verka för att implementeringen av avloppsdirektivet blir så fördelaktig som möjligt för bolaget. Gryaab ska utreda granulerat aktivt kol och ozonering som kommande reningssteg för läkemedel samt delta i ett projekt som utreder synergieffekter av läkemedelsrening.

Stärka bolagets inre och yttre säkerhet

Gryaab ska stärka bolagets inre och yttre säkerhet. Under åren 2025–2026 ska Gryaabs ”Plan för ökad informationssäkerhet 2025-2026” genomföras.

Skapa cirkulära värden

Under 2025 fortsätter Gryaab med att genomföra ett antal åtgärder i syfte att utveckla cirkulära produkter och ökad kostnadseffektivitet för att kunna delfinansiera bolagets kostnader. Gryaab ska genomföra handlingsplanen för affärsutveckling för 2025 som bland annat inkluderar att utreda en alternativ hantering av avfallsfraktionen ”sand och organiskt slam” som i nuläget läggs på deponi.

Effektivare energi- och kemikalieanvändning och aktivare klimatarbete

Under året ska Gryaab aktivt se över energi- och kemikalieanvändningen för att skapa en ökad hållbarhet till exempel genom lägre förbrukning och bättre resurser. Gryaab ska tillsammans med Kretslopp och vatten följa upp effekten av implementerad bräddstrategi.

Gryaab avser att ersätta 30% av den fossila metanolen med biometanol vilket sänker Gryaab's klimatpåverkan med 1500-2000 ton CO₂ekv/år. Gryaab ska fortsätta mäta och följa utvecklingen gällande lustgasutsläpp i syfte att kunna ta fram en driftstrategi som minskar utsläppen under åren 2025-och 2026 ska Gryaab utreda möjligheten till termofil rötning och att minska metanutsläppen.

Nyckeltal

Syftet med nyckeltalen är att kunna kvalitetssäkra och följa upp resultatet av vissa delar av verksamheten. Nyckeltalen utgör ett identifierat värde eller värdeintervall som bedöms vara en acceptabel kvalitetsnivå. Nyckeltalen fastställs för ett år i taget men är tänkta att följas under en längre tid. Resultatet på nyckeltalen kan, efter analys, leda till att nyckeltalet blir en del av Gryaab's utvecklingsområden och målsättas som ett utvecklingsmål. Nyckeltalen framgår av dokumentet Gryaab's mål och genomförandeplan för 2025.

Finansiering av verksamheten

Sammanfattning

Budget 2025 innebär en del nivåjusteringar på såväl intäkts-som kostnadssidan jämfört med de antaganden som gjordes inför budget 2024. De mer väsentliga skillnaderna på intäktssidan avser biogasintäkter och aktiveringsintäkter från eget arbete i

investeringsprojekt. På kostnadssidan avser de mer väsentliga skillnaderna kemikaliekostnader, entreprenadkostnader, konsultkostnader, personalkostnader samt ökade räntekostnader. Den budgeterade volymen personalkostnader ökar med ca 8 mkr jämfört med budget 2024. Ökningen motsvaras i huvudsak av nyrekryteringar av sju tjänster till Nya Rya projektet. Kostnaden för den tid som dessa tjänster styr till Nya Rya finansieras av motsvarande ökade aktiveringsintäkter. Gryaab har i budget 2025 tagit höjd för dessa kostnadsökningar och arbetar fortsatt med återhållsamhet och effektivare arbetsprocesser.

Programmet Nya Rya går in i en investeringsfas vilket innebär att utgifterna till största delen inte längre belastar driftbudgeten. Vissa utredningar, vars syfte är att hitta möjligheter till besparing, kommer dock fortsatt att vara i utredningsstadiet och belasta driftbudgeten. Av Gryaabs investeringsbudget på 200 mkr styrs, utöver investeringarna i Nya Ryas förprojektering, investeringsmedel främst till förbindelseledningar under Mölndalsån.

Gryaabs intäkter

Gryaab föreslår att avgifterna till ägarkommunerna för år 2025 fastställs till 355 mkr, vilket är samma nivå som för år 2024 och i enlighet med den ekonomiska långtidsplanen som fastställdes i juni 2024. Försäljningsintäkterna från försäljning av biogas till Göteborg Energi AB budgeteras till ca 42 mkr. Jämfört med budget 2024 förväntas biogasintäkterna minska med 5 mkr och jämfört med oktoberprognosen 2024 är det en ökning med ca 11 mkr. Budgeten baseras på Gryaabs bedömning av volymen producerad rågas samt Göteborg Energis bedömning av prisutvecklingen på marknaden. Ökningen mellan den prognosticerade nivån 2024 och budget 2025 förklaras bland annat av att skattebefrielsen på biogas återinförts, vilket förväntas öka efterfrågan mer än utbudet och därmed prisnivån.

Nya Rya projektet övergår i samband med årsskiftet 2024/2025 i huvudsak från förstudie till förprojekteringsfas (investeringsfas). Det innebär att den arbetstid som styrs till projektet, redovisas som en intäkt i Gryaabs resultat och med ett motsvarande värde som tillförs den blivande anläggningstillgången. Denna ökade volym arbetad tid i investeringsprojekt medför att aktiveringsintäkterna förväntas öka med 8,5 mkr jämfört med budget 2024. Aktiveringsintäkterna finansierar därmed i huvudsak de

personalmässiga utökningar som framgår av de ökade personalkostnaderna. Övriga intäkter förväntas ligga kvar på ungefär den nivå som budgeterades för 2024.

Verksamhetskostnader

Gryaabs verksamhetskostnader (rörelsens kostnader minus personal- och kapitalkostnader) budgeteras till ca 2,7 mkr mer än i budget för 2024, vilket med tanke på prishöjningar, får betraktas som en kostnadseffektivisering. Den kostnadspost som ökat mest jämfört med budget 2024 utgörs av köp av kemikalier. Kostnaderna ökar med ca 9 mkr och förklaras i huvudsak av Gryaabs arbete i enlighet med Göteborgs stads klimat och miljöprogram. Målsättningen för 2025 är att 30 % av metanolinköpen ska vara biometanol. Troligen kommer efterfrågan på biometanol vara högre än vad som finns tillgängligt, varför Gryaab i budgeten endast har tagit upp en ersättning med 25%. Den ökade årskostnaden för biometanol för 2025 är beräknad till ca 6,5 milj. En annan kostnadspost till vilken Gryaab styr ökade ekonomiska resurser är till underhållsentreprenader som ökar med ca 2,7 mkr. Då Nya Rya projektet övergår till investeringsfas och alla utgifter som tidigare belastat resultatet nu läggs till det framtida tillgångsvärdet, minskar konsultkostnaderna i driftbudgeten rejält. Konsultkostnaderna minskar jämfört med budget 2024 med 14,6 mkr.

Jämfört med budget för 2024 är kostnaderna för el oförändrade. Kostnaderna för fjärrvärme bedöms öka med 0,7 mkr medan vattenkostnaderna lämnas oförändrade. Likaså ligger budgeten för slamtransporter kvar på 2024 års nivå.

Personalkostnader

Den budgeterade volymen personalkostnader ökar med ca 8 mkr jämfört med budget 2024. Ökningen motsvaras i huvudsak av nyrekryteringar av sju tjänster till Nya Rya projektet. Kostnaden för den tid som dessa tjänster styr till Nya Rya finansieras av de aktiveringsintäkter som redovisas under intäktsavsnittet.

Finansiella kostnader

Kapitalkostnader (Avskrivningar och räntekostnader)

Gryaabs avskrivningar är budgeterade till 73 mkr vilket är oförändrat jämfört med budget 2024. Gryaabs räntekostnader däremot bedöms, på grund av ökad lånevolym, öka med 1

mkr jämfört med budget 2024 och uppgå till 29 mkr. Enligt Göteborgs stads koncernbank kommer genomsnittsräntan för 2025 uppgå till 2,40 % (prognos 2024: 2,53 %).

Investeringsbudget och upplåningsbehov

Under 2025 planerar Gryaab att genomföra ett antal re- och nyinvesteringar. Investeringsvolymen beräknas uppgå till sammanlagt cirka 200 mkr med fördelningen 165 mkr i nyinvesteringar och 35 mkr i reinvesteringar. Av erfarenhet blir de flesta investeringsprojekt försenade och investeringsvolymerna framflyttade i tid. Gryaab har därför valt att reducera den ursprungligt antagna uppdragsvolymen för investeringarna med 30 % med undantag för Nya Rya samt förbindelseledningar under Mölndalsån för vilka investeringsvolymerna bedömts separat. Effekten på driftsekonomi blir negativ då investeringsvolymen leder till negativt kassaflöde och ökad nyupplåning, vilket i sin tur leder till ökade räntekostnader. Gryaab beräknar att upplåningsbehovet under 2025 uppgår till cirka 150 mkr.

Gryaabs mål och genomförandeplan 2025

Nedan listas Gryaabs mål för 2025. Gryaabs mål är uppdelade i två kategorier:

Utvecklingsmål och Nyckeltal

Utvecklingsmål

Gryaabs utvecklingsmål utgör ett antal områden där Gryaab vill se framsteg eller förändring och därför styra extra resurser till. Gryaabs utvecklingsmål kommer från styrelsens inriktningsdokument och har till stor del sin grund i gjorda riskbedömningar eller annars aktuella frågor för bolaget. Målen fastställs för ett år i taget om inte annat anges.

Utvecklingsmål 1 – Ökad robusthet

Gryaab ska säkerställa att både anläggningar och tunnlar har den kapacitet och driftsäkerhet som krävs för att utföra uppdraget.

Åtgärder

- Gryaab ska initiera minst två kritiska åtgärder som har framkommit i tidigare utredning om framtida kapacitetsbegränsningar, behov av ökad redundans och kritiska underhållsåtgärder (TF).
- Gryaab ska utveckla förmågan att utföra underhåll genom att se över fastställd Underhållsstrategi samt utveckla arbetssätt och strukturer (TF och Produktion).

Utvecklingsmål 2 – Säkerställa beredskap för nya krav på rening

Gryaab ska aktivt bevaka nya krav på rening, exempelvis läkemedelsrester, och säkerställa beredskap för kompletterande reningsprocesser.

Åtgärder

- Gryaab ska genom möjliga kanaler aktivt verka för att implementeringen av avloppsdirektivet blir så fördelaktig som möjligt för bolaget (UKM).

- Gryaab ska utreda granulerat aktivt kol och ozonering som kommande reningssteg för att säkerställa beredskap för läkemedelsrening (UKM).
- Gryaab ska delta i ett projekt som utreder synergieffekter av läkemedelsrening (UKM).

Utvecklingsmål 3 – Stärka bolagets inre och yttre säkerhet

Gryaab ska stärka bolagets inre och yttre säkerhet.

Åtgärder

- Under åren 2025–2026 ska Gryaabs ”Plan för ökad informationssäkerhet 2025-2026” genomföras (TF).

Utvecklingsmål 4 – Skapa värden

Gryaab ska skapa ekonomiska värden av avloppsvattnets resurser och innovativa användningsområden för det renade avloppsvattnet.

Gryaab ska ta fram en trygg affärsplan för utvecklandet av cirkulära produkter och ökad kostnadseffektivitet för att kunna delfinansiera bolagets kostnader.

Åtgärder:

- Gryaab ska genomföra handlingsplan för affärsutveckling för 2025 (Affärsutveckling).
- Gryaab ska utreda en alternativ hantering av avfallsfraktionen ”sand och organiskt slam” som i nuläget läggs på deponi i syfte att minska bolagets kostnader samt bidra till ökad cirkularitet (TF och Affärsutveckling).

Utvecklingsmål 5 – Effektivare energi- och kemikalieanvändning

Gryaab ska aktivt se över energi- och kemikalieanvändningen för att skapa en ökad hållbarhet till exempel genom lägre förbrukning och bättre resurser.

Åtgärder:

- Gryaab ska tillsammans med KoV följa upp effekten av implementerad bräddstrategi. (Produktion och TF).
- Gryaab ska genomföra två aktiviteter som minskar bolagets el- eller fjärrvärmeförbrukning. Åtgärden följs upp genom nyckeltalen för el- och fjärrvärmeförbrukning (TF och Produktion).

Utvecklingsmål 6 – Aktivare klimatarbete

Bolaget ska genomföra åtgärder som går i takt med ägarnas miljö- och klimatprogram. Vid en intressekonflikt mellan mål för klimat och utsläpp till recipient ska klimatet prioriteras. Reningen av fosfor, kväve och BOD ska dock utföras på ett sätt som uppfyller Gryaabs miljö tillstånd.

Åtgärder:

Lustgas

- Gryaab ska fortsätta mäta och följa utvecklingen gällande lustgasutsläpp i syfte att kunna ta fram en driftstrategi som minskar utsläppen (UKM).

Metan

- Gryaab ska under åren 2025-och 2026 utreda möjligheten till termofil rötning (UKM).

Fackling av gas

- Gryaab ska utreda alternativ för att undvika fackling av gas (Produktion).

Koldioxid från förbrukning av fossil kolkälla

- Gryaab ska öka andelen fossilfri kolkälla (se nyckeltal nedan UKM).
- Gryaab ska ta fram en plan för hur stor andel av Gryaabs kolkälla som ska vara fossilfri till och med år 2030 (UKM).

Nyckeltal

Syftet med nyckeltalen är att kunna kvalitetssäkra och följa upp resultatet av vissa delar av verksamheten. Nyckeltalen utgör ett identifierat värde eller värdeintervall som bedöms vara en acceptabel kvalitetsnivå. Resultatet på dessa värden ska kunna läggas till grund för jämförelser över tid eller med bolag som bedriver liknande verksamheter. Nyckeltalen fastställs för ett år i taget men är tänkta att följas under en längre tid. Resultatet på ett nyckeltal kan, efter analys, leda till att det blir en del av Gryaabs utvecklingsområden och målsättas som ett utvecklingsmål.

Spillvatten renas till skydd för miljön

Nyckeltal	Ansvarig avdelning	Gryaabs miljötillstånd	Mål 2025	Resultat 2023	Resultat 2022
BOD Halt	Produktion	10 mg/l	Ej över 9 mg/l	6,6 mg/l	6,9 mg/l
Fosfor Halt	Produktion	0,3 mg/l	Ej över 0,25 mg/l	0,19 mg/l	0,18 mg/l
Kväve Halt	Produktion	8 mg/l	Ej över 7,5 mg/l	7,1 mg/l	6,6 mg/l
BOD Mängd	Produktion	1 300 ton/år	Ej över 1200 ton	906 ton	812 ton
Fosfor Mängd	Produktion	40 ton/år	Ej över 35 ton	26,7 ton	21,2 ton
Kväve Mängd	Produktion	1 000 ton/år	Ej över 950 ton	976 ton	785 ton

Social hållbarhet

Nyckeltal	Ansvarig avdelning	Acceptabel nivå	Mål 2025	Resultat 2023	Resultat 2022
Antal arbetsplatsolyckor som lett till frånvaro	Stab	0	0	1	2
Sjukfrånvaro total	Stab	<5 %	3,7%	3,9 %	3,4 %
HME-Hållbart MedarbetarEngagemang	Stab	70	82 – mätning 2026	81 %	Ingen mätning
Temperatur i Winningtemp	Stab	7,5	7,8	7,8	7,5
Ledarskap i Winningtemp	Stab	7,9	8,0	8,0	7,9
Personalomsättning (ej pensionering och intern)	Stab	<10 %	<10 %	9,9 %	10,08 %

Ekonomisk hållbarhet

Nyckeltal	Ansvarig avdelning	Acceptabel nivå	Mål 2025	Resultat 2023	Resultat 2022
Soliditet	Stab	I enlighet med soliditetsstrategin	7%	10,4 %	11,7
Avgift (kr) per ansluten person	Stab	Ej aktuell – kan ej påverka utvecklingen av antalet anslutna personer	424 kr	369 kr	362 kr
Självfinansieringsgrad¹	Stab	15%	16%	20%	18%
Gryaabs andel av den totala VA-avgiften	Stab	25%	22%	Värde saknas	Värde saknas
Andel direktupphandlingar/total upphandlingsvolym²	Stab	<10 %	7%	7,0 %	8,0 %

Ekologisk hållbarhet i det cirkulära samhället

Nyckeltal	Ansvarig avdelning	Acceptabel nivå	Mål 2025	Resultat 2023	Resultat 2022
Producerad såld biogas³	Produktion	6800 kNm ³	7068 kNm ³	6663 kNm ³	6117 kNm ³
Volym råbiogas till facklan	Produktion	1000 kNm ³	900 kNm ³	1189,4kNm ³	991,2 kNm ³
Andel slam som återförs till jordbruk	Produktion	78 %	80 %	79 %	89 %

¹ andelen affärsmässiga sidointäkter i relation till samtliga kostnader

² exklusive ej upphandlingsbart

³ Utgående producerad gas från Gasendal

Nyckeltal	Ansvarig avdelning	Acceptabel nivå	Mål 2025	Resultat 2023	Resultat 2022
Andel fossilfri metanol	Produktion	25 %	30 %	0 %	0 %
Kolfot⁴	UKM	12 500 ton CO ₂ e	12 500 ton CO ₂ e	13 221 ton CO ₂ e	15 379 ton CO ₂ e
Elförbrukning per inkommande m³ vatten	TF	0,27 kWh/m ³	0,27 kWh/m ³	0,29 kWh/m ³	0,32 kWh/m ³
Normalårskorrigerad fjärrvärmeförbrukning	TF	12 586 MWh/år	12 500 MWh/år	12 586 MWh/år	13 002 MWh/år
Dricksvattenförbrukning	TF	225 000 m ³	Minska med 10 % jmf 2023	225 000 m ³	247 075 m ³
Tillskottsvatten	UKM	75 000 m ³ /mm	75 000 m ³ /mm	74 742 m ³ /mm	75 000 m ³ /mm

⁴ Resultatet för kolfoten avser nettoavtryck med avdrag för biogas

Genomförandeplan för 2025

Kommunfullmäktige i Göteborg beslutade den 7 november 2024 om budget för 2025. I budgeten riktas mål, inriktningar och uppdrag till Göteborgs Stads verksamheter. Gryaab har inte fått några egna mål, inriktningar eller uppdrag men omfattas av sju mål, fyra inriktningar och två uppdrag som är riktade till alla nämnder och styrelser.

Av Gryaabs genomförandeplan framgår hur bolaget avser att arbeta med budgeten. Gryaab genomför de mål och inriktningar i Göteborgs Stads budget, som inte redan bedöms uppfylla genom, genom Gryaabs utvecklingsmål.

Mål i Göteborgs Stads budget för 2025

Målen i budgeten för 2025 är samma mål som målen i budgeten för 2024. Gryaab redovisade den 2 februari 2024 hur bolaget avser att arbeta med dessa mål (styrelsens beslut 98b §). Gryaab bedömde då att alla mål utom målet ”Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald” var uppfyllda utan att vidta ytterligare åtgärder. Bedömningen har inte ändrats sedan dess. Vad avser målet om klimatomställning så kommer Gryaab arbeta med målet genom utvecklingsmål 6 Aktivare klimatarbete.

Inriktningar i Göteborgs Stads budget för 2025

Personal

Nuvarande arbete

Gryaab följer de regler och riktlinjer som gäller för staden och omhändertar arbetsmiljöproblem i det ordinarie systematiska arbetsmiljöarbetet.

Gryaab genomför psykosociala arbetsmiljöronder årligen. Gryaab fångar upp arbetsmiljöfrågor genom APT och medarbetarsamtal. Bolaget har platsmottagning och samtalsstöd. Tillbud och olyckor följs upp systematiskt.

Gryaab använder Winningtemp till att mäta mående och arbetsmiljö på Gryaab och resultatet gör det möjligt att arbeta proaktivt. Bolaget har en idrottsförening som ordnar trivselhöjande aktiviteter.

Som ett led i arbetet med att förebygga psykisk ohälsa har alla medarbetare erbjudits att delta på en kurs i stresshantering som hölls under hösten 2024.

Gryaab accepterar inte att någon arbetstagare blir utsatt för kränkande särbehandling, diskriminering eller trakasserier på arbetet. Diskrimineringslagen ställer också krav på att arbetsgivare ska vidta åtgärder för att motverka diskriminering. Åtgärderna som görs är till för att ändra på strukturer som kan leda till diskriminering och uteslutning.

På Gryaab ska inga osakliga löneskillnader finnas mellan kvinnor och män. 2024 har bolaget, precis som tidigare år, jämställda löner på både medarbetar- och chefsnivå. Det visar den lönekartläggning som genomförs varje år i samband med löneöversynen.

Gryaab har tagit fram en kompetensförsörjningsplan och har en kompetensförsörjningsgrupp som arbetar med dessa frågor. Gryaab har inga ofrivilliga deltidsanställningar.

Utveckling av inriktning

Gryaabs arbetsmiljö och arbetsvillkor är goda och det saknas behov av förändringar. Gryaab bedöms därför ligga på en god uppfyllelse utan att vidta ytterligare åtgärder. Gryaab kommer fortsätta sitt nuvarande arbete på området.

Trygghet

Nuvarande arbete

Gryaab följer Göteborgs Stads styrande dokument på området.

Gryaab påverkar måluppfyllelsen genom sin roll som arbetsgivare. Gryaab har nolltolerans mot våld, kränkande särbehandling, diskriminering eller trakasserier på arbetet.

Utveckling av inriktning

Gryaab bedöms utifrån sin begränsade påverkan och sitt nuvarande arbete ligga på en god uppfyllelse utan att vidta ytterligare åtgärder. Gryaab kommer fortsätta sitt nuvarande arbete på området.

Demokrati

Nuvarande arbete

Gryaab tar emot och renar avloppsvattnet på samma sätt för alla anslutna invånare.

Gryaab erbjuder studiebesök för mellanstadieelever i våra delägarkommuner. Skolorna anmäler sig till studiebesöken efter principen först till kvarn vilket får anses vara en jämlik fördelningsprocess. Bolaget erbjuder värdecheckar till delägarkommuner som ligger utanför Göteborg för att de ska ha samma förutsättningar som eleverna i Göteborg att kunna delta på studiebesöken. Gryaab arbetar aktivt med att anpassa studiebesöken så att de ska fungera för alla.

Som ett led i arbetet med en god arbetsmiljö, mänskliga rättigheter och för att motverka utanförskap fick samtliga medarbetare år 2023 delta i föreläsningen och workshopen “Att arbeta i demokratin”. Gryaab deltog under våren 2024 i Prideparaden i Göteborg vilket också var en insats inom ramen för mänskliga rättigheter.

Utveckling av inriktning

Gryaab bedöms utifrån sin begränsade påverkan och sitt nuvarande arbete ligga på en god måluppfyllelse utan att vidta ytterligare åtgärder. Gryaab kommer fortsätta sitt nuvarande arbete på området.

Miljö, klimat och energi

Gryaab arbetar med inriktningen genom utvecklingsmål 1, 2, 5 och 6.

Uppdrag i Göteborgs Stads budget för 2025

Gryaab omfattas av följande uppdrag i budgeten för 2025:

- Alla nämnder och styrelser får i uppdrag att säkerställa en hållbar livscykelhantering av bärbar elektronik.
- Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att analysera sina inköp utifrån Göteborgs Stads spendrappport och ta fram förslag på hur inköpsarbetet kan förbättras avseende kostnadsmedvetenhet, långsiktighet och hållbarhet. Inköps- och upphandlingsnämnden ska stötta i detta arbete.

Arbete pågår och bolaget avser att återrapportera dessa uppdrag senast i april 2025.